

Partiprogram

Arbejdsløshed

Demokraterne vil arbejde målrettet for at få alle arbejdsduelige i vort land ud på arbejdsmarkedet. Vi kæmper for, at vores arbejdskraft hele tiden bliver opkvalificeret og hele tiden er parat til at omstille sig til nye udfordringer.

Det nytter ikke noget, at dele af arbejdskraften insisterer på at arbejde inden for et specielt område. Hvis der er arbejdsløshed indenfor dette område, så må den arbejdsløse indstille sig på en omskoling.

Derudover vil Demokraterne kæmpe for, at de mennesker i vort land, der er uarbejdsdygtige på grund af alkohol eller andre socialt relaterede problemer får den nødvendige hjælp, så de kommer ind på arbejdsmarkedet og er med til at bidrage til den fælles udvikling af vores samfund.

Overordnet set mener Demokraterne, at den nuværende lovgivning er tilstrækkelig, men det er vigtigt, at medarbejderne i kommunerne bliver løbende opkvalificeret – både så borgerne får den hjælp de har krav på og så medarbejderne bliver tilfredse med deres job, så de får lyst til at blive i jobbet i mange år.

Arbejdsmarked og arbejdsstyrke

Det grønlandske arbejdsmarked er præget af store forandringer. Det kræver mod, fleksibilitet og omstillingsparathed fra befolkningen. En sådan vækstproces vil udover en flytning af arbejdskraften til de store erhvervsprojekter forudsætte en koncentration af arbejdsstyrken omkring vækstområderne.

Omskoling bliver derfor nøgleordet på arbejdsmarkedet de kommende år. Mange af de nuværende arbejdspladser vil ændre indhold eller blive udfaset. Det er særligt de ufaglærte, som vil blive ramt af ændringerne på arbejdsmarkedet. Derfor er det vigtigt, at man i tide får omskolet til andre erhverv, så folk ikke ender i varig arbejdsløshed. Demokraterne vil derfor tage initiativ til oprettelsen af decentrale kurser/"uddannelser", der er tilpasset lokale forhold – for eksempel den decentrale pædagoguddannelse.

Kodeordet er uddannelse. Jo mere uddannelse desto bedre. Uddannelse betyder blandt andet, at et menneske er mere omstillingsparat til at tilpasse sig de forandringer, der sker i samfundet, og vi vil få et mere fleksibelt arbejdsmarked, da hver enkelt medarbejder kan betjene flere funktioner.

Grønlands befolkning er af en størrelse, hvor vi altid vil have behov for tilkaldt arbejdskraft. Det er derfor vigtigt, at reglerne for arbejds- og opholdstilladelse bliver smidiggjort, så vigtige erhvervsprojekter ikke bliver forsinket - eller i værste fald standset - på grund af bureaukrati.

Barselsorlov

Demokraterne var hovedarkitekt bag den seneste forlængelse af barselsorloven, men vi mener stadig ikke, at barselsorloven er lang nok. Verdenssundhedsorganisationen, WHO, anbefaler, at barselsorloven skal være på minimum 6 måneder. En anbefaling på barselsorloven der er et absolut minimum for Demokraterne. Vores mål er dog, at barselsorloven skal være et år. Barselsorlov på et år vil give de nye verdensborgere en passende tid sammen med de mennesker, de holder allermost af – deres forældre. Dette vil efter vores opfattelse give gladere og mere harmoniske børn. En forlængelse af barselsorloven til et år skal ske gradvist således, at forlængelsen bliver samfundsøkonomisk ansvarlig.

Biologisk bæredygtighed

Naturens ressourcer er begrænsede, og det er derfor vigtigt, at alt fiskeri og fangst sker på et biologisk bæredygtigt grundlag. Det betyder, at det skal være slut med at tilsidesætte den biologiske rådgivning med tekniske kvoteforhøjelser på et tvivlsomt politisk grundlag.

Når vi over-udnytter de biologiske ressourcer fratager vi vores børn en del af deres fremtidige velfærd. Det er det samme som at spille hasard med både de naturgivne ressourcer og med vores børns fremtid.

Bloktilskuddet

Bloktilskuddet udgør en stor del af vores økonomi. Demokraternes mål er, at vi ad åre skal reducere afhængigheden af bloktilskuddet mest muligt, så vi både formelt og uformelt kan blive økonomisk uafhængig af Danmark. Når man er økonomisk uafhængig af andre, så kan man med rette kalde sig for selvstændig i ordets egentlige betydning.

Men når vi nedtrapper bloktilskuddet, skal det ske med fornuft og omtanke. Vi skal ikke nedtrappe udelukkende for ideologiens skyld. Der skal være et råderum i vores økonomi, inden man reducerer bloktilskuddet. Ellers vil store grupper i vores samfund opleve et mærkbart velfærdstab, der kan få store sociale konsekvenser for den enkelte. Det vil Demokraterne ikke være med til. Demokraterne spiller ikke hasard med den grønlandske befolknings fremtid.

En forudsætning for at reducere bloktilskuddet er en bedre uddannet arbejdsstyrke, omstilling og tilpasning til fremtidens væksterhverv, en bedre udnyttelse af naturressurserne. Der er således ingen nemme løsninger for at skabe den nødvendige vækstproces. Løsningen er en aktiv strategi, hvor uddannelse og beskæftigelse for flere til en højere løn er målet.

Bolig og byggeri

Først og fremmest er det helt essentielt, at vi fremadrettet bygger boliger, der hvor behovet er størst – det vil sige de steder, hvor der er muligheder for vækst.

Alle, der er skrevet op på en venteliste til en lejebolig, har det store bolig mangelsproblem tæt ind på livet. Derfor bliver vi nødt til også at bygge flere almennyttige boliger i vores land, så en hver familie har tag over hovedet. Hvis der skal ske en reduktion af de alenlange ventelister, kræver det nytænkning. Nøgleordene hedder bedre planlægning og købmandskab, mener Demokraterne.

For at sikre en bedre økonomistyring i byggeriet, vil Demokraterne anvende omvendt udbud ved flere licitationer i fremtiden. Dette betyder at planlagte projekter bygges til den afsatte/aftalte pris. På den måde får det grønlandske samfund mest byggeri for pengene og der opnås en langt højere grad af budgetdisciplin indenfor anlægsmidlerne.

Dernæst bør tilskudsreglerne til boliger være mere fleksible, så man kan vælge de antal kvadratmetre, der er tilpasset den enkeltes behov. Det vil ligeledes give et mere varieret boligudbud og dermed afspejle det faktum, at man på forskellige tidspunkter i livet har behov for en bolig af varierende størrelse.

Boligstøtte er også socialpolitik. De svageste grupper i vores samfund skal have forbedret deres boliglemål. De bor typisk i den ældre del af boligmassen. Der skal anvendes flere midler til renovering og modernisering, så boligerne fremstår mere "menneskevenlige" at bo i. Efter Demokraternes mening skal der være et minimumskrav for standarden af lejligheder – også for de svageste i samfundet.

Demokraterne vil arbejde for, at enhver kan få en bolig, der passer til behov og pengepung - uden at skulle stå på venteliste i årevis.

Det skal være lettere at få lov til at overtage sin bolig – både hvis man vil leje og hvis man vil eje forstået på den måde, at alle lejemål skal overdrages fra arbejdspladserne til lejerne, så disse ikke er stavnsbundet til en arbejdsplads.

Bosætning

Demokraterne mener, at alle har ret til at bo, hvor de ønsker, men man skal være klar over, at hvis man vælger at bo i et yderdistrikt, så kan man ikke forvente samme borgerservice som i byerne.

Demokraterne mener, at det er forkert, at overføre en unormal stor mængde af samfundets ressourcer til et fåtal i bygderne. Dette indskrænker flertallets personlige frihed. Sagt anderledes så mener Demokraterne, at det i dag er sådan, at dem der bor i de større byer betaler en unormal stor merpris for deres forbrug for, at bygdebefolkningen betaler en unormal stor underpris for deres forbrug. Folk må tage ansvar for deres valg og betale derefter.

Vi er derfor nødt til at tage et alvorligt kig på vores bosætningsmønster. Vi er nødt til at samle os i større enheder og droppe de romantiske forestillinger om, at vi også fremover har råd til at bevare vores nuværende bosætningsmønster. Vi er nødt til at huske på, at en stor del af vores indtægt i dag kommer fra bloktilskuddet fra Danmark. Det vil med andre ord sige, at den eneste grund til, at vi har råd til at opretholde et tåleligt velfærdssystem er på grund af en årlig overførsel fra Danmark. Det er ikke acceptabelt. En stor del af løsningen kan findes ved at overbevise befolkningen om, at det er en god idé at flytte fra bygd til by – præcis ligesom der i resten af verden foregår en flytning fra land til by. Demokraterne har med glæde noteret sig, at en sådan frivillig flytning allerede er i gang. Tal viser således, at 3 procent af bygdebefolkningen udvandrede til byerne alene i 2008. Det er en særdeles positiv udvikling, som må og skal fortsætte. Ikke mindst fordi bygderne i dag er uhensigtsmæssigt dyre i drift.

Demokraterne støtter mobilitetsydelsen, som blandt andet vil give borgere i bygderne en mulighed for at flytte til et andet sted, hvor der er bedre jobmuligheder, såfremt de ønsker det. Derudover vil vi indføre fjernundervisning for at give folkeskoleeleverne i bygderne en højere kvalitet i undervisningen.

Til gengæld skal ingen være i tvivl om, at Demokraterne betragter bygdebefolkningen som et stort vækstpotentiale for økonomien. Skaber vi de rette betingelser, er bygdebefolkningen en stor ressource. En ressource som gennem opgradering i kompetencer i henhold til arbejdsmarkedets behov, kan overgå fra de traditionelle erhverv indenfor bl.a. fangst, fiskeri og fiskeindustri til fremtidens væksterhverv indenfor bl.a. råstofsektoren, bygge- og anlægssektoren, turisme, aluminiumsindustri og de øvrige landbaserede erhverv. Der er derfor et stort økonomisk vækstpotentiale i milliardklassen. Sagt anderledes er bygdebefolkningen Grønlands X-faktor – det er dem, der har mulighed for at gøre Grønland til en vinder!

Børneombudsmandsinstitution

Demokraterne mener, at der skal nedsættes en børneombudsmandsinstitution. Denne skal arbejde for at sikre børns rettigheder samt sætte fokus på og informere om børns forhold i samfundet. Rådet skal kunne yde rådgivning til myndigheder om spørgsmål, der vedrører børns vilkår. Rådet skal endvidere vurdere de forhold, som børn i Grønland lever under – dette især set i lyset af bestemmelserne og intentionerne i FN's Konvention om Barnets Rettigheder.

Børneombudsmandens vigtigste opgave er at være bindeled mellem borgerne og Naalakkersuisut. Med andre ord bør en børneombudsmand have direkte kontakt til Naalakkersuisut, borgerne, kommunerne og institutionerne. På den måde kan børneombudsmanden følge med i børns og unges vilkår, indsamle tilgængelig viden, rådgive Naalakkersuisut om iagttagede mangler og mulige forbedringer på området, samt frem for alt være en debatskabende fortaler for børnene, de unge og deres familier.

Naalakkersuisut og ikke mindst borgerne vil få stor fordel af sådan en børneombudsmandsinstitution, og dens oprettelse ville sende et handlekraftigt signal om Selvstyrets vilje til at fokusere kritisk og løsningsorienteret på vilkårene for den generation, der udgør grundlaget for landets fremtid.

Demokrati

Magtens tredeling er det princip, der opdeler samfundet i den lovgivende magt (Inatsisartut), den udøvende magt (Naalakkersuisut) og den dømmende magt (domstolene).

Mange tror fejlagtigt at Naalakkersuisut er det øverste organ i Grønland. Naalakkersuisut er dog ikke den øverste lovgivende magt i Grønland. Denne ære tilfalder Inatsisartut, der som parlament udpeger det Naalakkersuisut, som i resten af en given valgperiode skal varetage den daglige drift af Grønland, udfra de rammer, som Inatsisartut udstikker. Billedlig talt kan man sige, at Inatsisartut er arbejdsgiver for Naalakkersuisut. Dette er meget væsentligt at huske.

Demokraterne er ubetingede tilhængere af den form for repræsentativt demokrati, hvor alle stemmer vægter lige meget. Demokraterne er modstandere af reserverede pladser og/eller geografiske mandater.

Dyrevelfærd

Alle dyr skal have et godt liv i overensstemmelse med deres naturlige behov. Det gælder både dyr, der er tamme og er i menneskers varetægt og vilde dyr ude i naturen.

Demokraterne mener, at vi skal have en klar politik på området, der er i overensstemmelse med de standarder, vi oplever i lande, som vi normalt sammenligner os med.

Om vi vil det eller ej, så er begreberne dyreetik og dyrevelfærd vigtige for de lande, som vi har en samhandel med. Vi har set alt for mange tilfælde, hvor en tilsidesættelse af disse begreber har medført en direkte trussel mod vores eksport, hvilket Demokraterne anser som værende unødvendigt og uansvarligt.

Efterskoler

Mange elever har haft glæde af et år på en efterskole. Eksempelvis bliver de mere modne og deres sprogkundskaber forbedres, så de har bedre muligheder for blandt andet at tage sig en gymnasial uddannelse. Fra Demokraternes side ønsker vi at forbedre elevernes adgang til at gå på en efterskole. Demokraterne vil skabe mulighed for, at eleverne får adgang til at gå på en efterskole i to år. Til gengæld er der også en del elever, der stopper før skoleforløbets slutning. Der bør ske en bedre indsats, så vi undgår dette spild - både menneskeligt og økonomisk. Derfor skal folkeskolen blive bedre til at informere eleverne om, hvad der kræves for at gå på en efterskole.

Demokraterne vil skabe det lovmæssige grundlag for, at der kan etableres efterskoler på privat initiativ.

Efteruddannelse og voksenundervisning

Der er mange medarbejdere i Selvstyret og kommunerne, der har behov for løbende efteruddannelse, særligt i fag som forvaltning, jura og økonomi. Her vil det være formålstjenstligt, hvis Ilimmarfik fungerer som en ramme omkring de forskellige typer af efteruddannelser.

Mange voksne i Grønland har forladt skolesystemet i en så tidlig alder, at de ikke har fået en adgangsgivende eksamen fra folkeskolen. Denne menneskelige ressource ønsker Demokraterne at gøre til en mere eftertragtet del af arbejdsstyrken. Dette skal ske ved, at disse mennesker skal have mulighed for, at modtage voksenundervisning i dagtimerne, så de kan opnå Folkeskolens afgangseksamen. Når man er på overførselsindkomst skal man tage imod et eventuelt tilbud om voksenundervisning for at bevare sin støtte.

Elektroniske medier

På den elektroniske medieside mangler der i den grad en konkurrent til KNR's nyhedsformidling i radio og på tv. På internettet går det meget bedre. Her er der flere konkurrenter til KNR.

Demokraterne mener, at det vil fremme vores unge og spæde demokrati, at det bliver så let som muligt for nye aktører at konkurrere med KNR på nyhedsområdet.

Aktører, der ønsker at stable en konkurrent til KNR på benene, skal efter Demokraternes opfattelse have mulighed for støtte således, at der bliver tale om lige og fair konkurrencevilkår. Det behøver ikke nødvendigvis at betyde, at der skal hives flere penge op af landskassen. Demokraterne kunne sagtens forestille sig en løsning, hvor KNR's eksisterende tilskud bliver reduceret med det samme beløb som den eller de nye aktører skal have i støtte.

Derudover kunne det overvejes at lade en ny aktør få lov til at lade sine programmer afbryde af reklamer samtidig med, at man forbød KNR at reklamere. På den måde ville reklamekronerne blive kanaliseret over til den eller de nye aktører.

Demokraterne har noteret sig, at i andre lande, hvor nyhedsmonopolet er blevet brudt, har de fået et mere pluralistisk og interessant medie billede. Og det er vist de færreste personer i disse lande, der i dag drømmer sig tilbage til Radio- og Tv-monopolets dage.

KNR bør koncentrere sig om at øge sin kvalitet inden for sine public service forpligtelser, da dette er vigtigt for Grønlands demokratiske udvikling.

Energi

Demokraterne har som mål, at Grønland kontinuerligt skal bestræbe sig på at få dækket mest muligt af vores eget energiforbrug fra vedvarende energikilder, og Demokraterne ser også store muligheder i en fremtidig energiekspport til det nordamerikanske kontinent. Demokraterne er af den klare overbevisning, at det grønlandske vandkraftspotentiale er så stort, at det vil være økonomisk givtigt, at samle energipotentialet i et undersøisk kabel, så der kan leveres vedvarende energi til andre lande. Dette vil endvidere give store globale miljømæssige forbedringer.

Demokraterne mener, at hele det nationale vandkraftspotentiale skal kortlægges, og at der derefter skal lægges en plan for udnyttelsen af denne.

Forskning i andre energiformer er et område i vækst og fremtiden vil kræve, at vi finder anvendelse af andre og mindre miljø- og klimabelastende energikilder. Især brintproduktion ligger lige for, hvis vi udnytter de enorme vandkraftpotentialer vi har i Grønland. Demokraterne ser fortsat store potentialer i at få udbredt anvendelsen af solenergi, moderne vindenergi og jordvarme, hvor dette er muligt.

Udarbejdelsen af en national fjernvarmeplan ser Demokraterne som et vigtigt element i, at få udnyttet det affald, som i fremtiden skal betragtes som en energiressource og ikke som et affaldsproblem.

Erhverv

Demokraterne er et liberalt parti, der ser udviklingen af et privat og dynamisk erhvervsliv som nøglen til fremtidens velstands- og velfærdsniveau. I den henseende skal det offentlige rolle være at skabe gode rammebetingelser. Vi er imod at bruge skatte kroner til at støtte urentable erhvervsaktiviteter. Omvendt støtter vi tiltag, der er eksportorienterede, så samfundet på den måde skaber indtægter og dermed opnår vækst. I den forbindelse er det vigtigt, at samfundet stiller ekspertise til rådighed for sådanne nystartede virksomheder, så disse kan få kvalificeret hjælp til opstartsfasen.

Demokraterne er af den opfattelse, at et dynamisk erhvervsliv bedst fungerer, når der er et minimum af indblanding fra det offentlige. Historien har også vist, at Selvstyrets indblanding i erhvervslivet har været en dårlig forretning for vores samfund. At benytte skatteborgernes penge og bloktilskuddet som risikovillig kapital i diverse erhvervsprojekter, enten i form af direkte ejerindflydelse eller tilskud, skal være fortid. Det skal være slut.

Derfor bør Selvstyrets tilskud til bestemte erhvervsprojekter gradvist udfases eller alternativt underlægges sammen kontrol som Vækstfonden i Danmark, som er den danske stats pendant til Greenland Venture A/S, og Demokraterne vil sideløbende arbejde for en gradvis privatisering af de selvstyrejede virksomheder. På den måde vil Selvstyret også komme til at handle mere frit, da det på den måde ikke mere er afhængig af bestemte interesser fra bestemte virksomheder.

Derimod skal Selvstyret anvende midlerne til at få skabt de optimale rammer for erhvervslivet. Herefter må det være op til erhvervslivets aktører at udfylde dem på den bedst tænkelige måde. Rammerne for erhvervslivet skal forstås i bred forstand. Det drejer sig både om, at der er personer med de rette kompetencer til rådighed for virksomhederne, konkurrencedygtige skattevilkår, gode kulturelle rammer, en ordentlig folkeskole, ordentlige boligforhold mm. Indtil Selvstyret har trukket sig ud af de forskellige erhvervsarrangementer, kræver Demokraterne, at Selvstyrets bestyrelsespladser besættes med personer, der har den fornødne kompetence til at bestride posterne. Det vil sige, at de som udgangspunkt har den rette handelsmæssige uddannelsesbaggrund, relevant erhvervs erfaring og meget gerne har erfaring som ledere. At sidde i en bestyrelse, oftest i en virksomhed med en trecifret millionomsætning, er en betroet post, som

kræver særlige forudsætninger. Som befolkningens kontrollant i et selskab skal man eksempelvis havde indsigt og mandsmod til at kunne afsætte en direktør, hvis denne ikke opfylder bestyrelsens fastsatte mål. Det er på tide, at bestyrelserne træder ud af kransekagefigur-rollen og bliver reelle kontrollanter af og sparringspartnere for direktionen.

Demokraterne vil arbejde for et øget samarbejde mellem samfundet og aktører inden for råstofindustrien med henblik på at fremme brugen af lokale underleverandører og på at uddanne grønlandsk arbejdskraft til relevante stillinger i væksterhvervene. På den måde får vi skabt helhedsløsninger på tværs af forskellige områder.

Et bedre liv for de socialt udsatte

Behovet for social kontakt er altid til stede – også for den gruppe af mennesker, der af den ene eller den anden grund ikke er på arbejdsmarkedet. Der eksisterer grupper i vort land, der aldrig kommer med på arbejdsmarkedet, fordi de er psykisk eller fysisk nedslidte. De skal også have et værdigt liv. Alle kan et eller andet og derfor skal vi fokusere på det, som de udsatte kan. Demokraterne forestiller sig eksempelvis, at der skal der være lettere adgang til forskellige former for fritidsaktiviteter. En anden mulighed er, at virksomheder, der byder på en offentlig opgave ikke udelukkende skal bedømmes på prisen. Virksomhedens sociale engagement med henblik på eksempelvis, at oprette skåne- og/eller revalideringsjobs i forbindelse med opgaveudførelsen skal indgå som en samlet del af den endelige bedømmelse.

Demokraterne arbejder for at skabe bedre vilkår for hjemløse ved at give kommunerne brugsret til de af Selvstyrets bygninger, der står ledige og er egnet hertil.

Etik

Demokraterne er et moderne parti. Derfor finder vi al udvikling spændende og fascinerende, og vi har i partiet haft mange og lange debatter om de etiske udfordringer, som udviklingen fører med sig.

Debatterne ledte os frem til en principbeslutning om, at vi som udgangspunkt stiller vore medlemmer frit i etiske debatter. Vi vil altid tage diskussionen, når etiske spørgsmål bliver rejst, men vi respekterer fuldt ud, hvis der er behov for individuelle udmeldinger i etiske spørgsmål.

EU

Alle steder i verden ser man, at selvstændige nationer går sammen i større alliancer, så de kan stå stærkere økonomisk, end hvis de stod alene. I Nordamerika har Canada, USA og Mexico NAFTA, i Europa har man EU, og i Sydøstasien har de ASEAN.

Demokraterne anser EU som den mest fordelagtige alliance at være medlem af på grund vores økonomisk og historisk tættere tilknytning til Europa end Nordamerika. Men vi anser det fortsat for et åbent spørgsmål om det er en fordel at være fuldgyldigt medlem frem for at have OLT-status som i dag.

At Demokraterne anser EU som den bedste alliancepartner betyder ikke, at vi fravælger samhandel med resten af verden. Vi ønsker naturligvis så stor samhandel med resten af verden som overhovedet muligt.

Om Grønland skal være medlem af EU eller ej, skal i sidste ende være en beslutning, der skal træffes af befolkningen ved en folkeafstemning. Forinden en sådan skal der være en grundig og folkelig oplysningskampagne, så befolkningen kan tage stilling på et oplyst grundlag.

Fangst - kultur

Grønland har altid været et land hvor fangsten til eget forbrug har været en integreret del af kulturen og selvforståelsen. Sådan skal det blive ved med at være. Demokraterne vil arbejde på at forrådsfangst og fiskeri bliver videreført selv i et mere moderne samfund.

Fangst - erhverv

Demokraterne mener at det fortsat skal være muligt at sælge af sin fangst således at de som ikke selv har mulighed for at fange stadig kan have adgang til grønlandske fødevarer. Men vi mener at fangst som erhverv skal være underlagt samme regler som alle andre erhverv. Det skal ikke længere være sådan, at erhvervsfangerne har fortrinsret til fangstdyrene. Derfor skal der fremover ikke skelnes mellem erhvervsfangerbevis og fritidsfangerbevis. Der skal kun være et fangstbevis.

Finanspolitik

Det primære mål for Demokraterne er at føre en økonomisk ansvarlig finanspolitik, således at der kan skabes vækst i samfundet både i perioder med lavkonjunktur og højkonjunktur.

Demokraterne ønsker en grønlandsk økonomi, hvor offentlig gæld så vidt muligt undgås., så renteudgiftspresset på Landskassen bliver minimeret. Kommende finanslove skal budgetteres med overskud, således at Grønland ved egen kraft får skabt sig det fornødne råderum til at investere yderligere i fx infrastruktur og velfærd. Demokraterne vil arbejde hen imod en sænkelse af skatten på arbejde, således at motivationen for at komme i varig beskæftigelse øges. Dette med henblik på at øge det økonomiske råderum.

Et vigtigt fokusområde er at skabe et økonomisk råderum til at imødekomme fremtidens strukturelle udfordringer. Det er et faktum, at der fremover kommer flere på passiv forsørgelse og færre til at bære denne forsørgerforpligtelse. Dette skyldes blandt andet, at de store generationer går på pension.

Et vigtigt mål for Demokraterne er at få begrænset den offentlige sektors hastige stigning i udgifterne samt at få gjort op med de budgetoverskridelser, som kan fjerne det planlagte overskud i det samlede budget.

En af de store udfordringer for Grønland er, at få bragt inflationen ned på et niveau, som ligger under det danske inflationsniveau for at forbedre vores konkurrenceevne. Statens bloktilskud til Grønland løn- og pristalsreguleres efter danske løn- og pristalsindeks, som er lavere end de tilsvarende grønlandske. Dette betyder reelt, at for Selvstyret bliver værdien af vores bloktilskud udhulet, mens lønmodtagere og erhvervsliv får øget sine indkomster. Det betyder, at Selvstyret skal finansiere forskellen. Dette kan kun ske ved at finde nye indtægter, eller ved at finde besparelser i budgettet.

Fiskeri

Vores største eksporterhverv er ubestridt fiskeriet. Det er det erhverv, der giver den størst årlig indtjening til landet, og samtidig er det med til at give beskæftigelse. Fiskeriet bør dog i højere grad bidrage til samfundet – eksempelvis gennem betaling for kvoter. Her er det vigtigt at pointere, at Demokraterne betragter fiskeri som et erhverv på lige fod med alle andre erhverv i landet.

Hvis fiskeriet fortsat skal være et erhverv, der bidrager med økonomisk vækst og beskæftigelse bør vi sikre rammerne for, at udviklingen bliver opprioriteret, samtidig skal det ske på et bæredygtigt grundlag. At få de to størrelser til at gå op i en højere enhed, kræver kreativitet og omtanke fra erhvervets aktører og Selvstyrets side.

Først og fremmest bør der være en erkendelse af, at havets ressourcer er en begrænset ressource, hvorfor alt fiskeri kun skal ske på et bæredygtigt grundlag, så arterne kan reproducere sig

selv. Omverdenen kigger på, hvordan vi forvalter bestandene, og hvis de ikke er tilfredse, kan det ende i en forbrugerbojkot.

For at få et bedre overblik over vores fælles ressource, bør Naturinstituttet få tildelt flere midler, så de får et langt bedre grundlag at udtale sig på. Dernæst bør man oprette et videncenter om fiskeriet, der kan give det politiske niveau og offentligheden et indblik i fiskerierhvervet. På trods af fiskeriets dominerende position har vi ikke tilstrækkeligt med viden om, hvad der sker.

Det har bl.a. haft den konsekvens, at skiftende koalitioner aldrig har fået lavet en langsigtet fiskeripolitik. Det er på tide, at vi i fællesskab finder ud af, dvs. Selvstyret og fiskeriets organisationer, hvordan vort lands fiskeri skal se ud om henholdsvis 10 - 20 år.

Rejeafgiften er den eneste direkte indtægt, som Selvstyret modtager fra fiskeriet. Indtil videre er det et meget beskedent beløb, der slet ikke står mål med de fiskeressourcer, som erhvervet får adgang til. Det skal ændres med et nyt system, hvor rejekvoterne bliver udbudt i licitation, hvorefter alle kan afgive deres bud. På den måde sikrer man, at Selvstyret får den markedsmæssige pris for rejekvoterne. I den forbindelse er det vigtigt at påpege, at fremmed finansiering og penge fra udenlandske investorer er velkomne. Salget af kvoter skal være tidsbegrænset med fornyelse hvert syvende år.

Folkekirken

Demokraterne anerkender, at troen betyder rigtig meget for mange mennesker her i landet. Vi respekterer, at troen for disse mennesker er en vigtig del af hverdagen. På den anden side er vi nødt til at erkende, at vi lever i et multikulturelt samfund, hvor der er mange forskellige trosretninger. Det betyder, at en del mennesker i dag betaler til noget, som de ikke tror på. Det er forkert.

Det skal være op til borgerne selv om man ønsker at bidrage til folkekirken. Derfor ønsker vi at indføre en særskilt kirkeskat, hvor den enkelte får muligheden for at fravælge denne skat. Det er ikke en offentlig opgave at bestemme, hvad folk skal tro.

Folkeskolen

Det er sagt før. Nu siger vi det igen. Uddannelse er vejen frem, hvis samfundet skal nå sine mål. Fra Demokraternes side vil vi først og fremmest rette et fokus på folkeskolen. Det er vigtigt, at eleverne får de rigtige redskaber til at kunne bevæge sig ud i det videre uddannelsessystem. Billedlig talt kan man sige, at man skal bygge et ordentligt fundament, før man kan bygge resten af huset.

Folkeskolen er i dag ikke god nok. For meget uro og dårlige fysiske rammer forværrer elevernes mulighed for indlæring. Elevernes faglige færdigheder skal i vejret, hvis de skal kunne klare sig fremover. Derfor foreslår Demokratesne drastiske tiltag til at få forbedret folkeskolen, så den bliver "folkets skole", hvor fagligheden er i højsædet. Dette kræver løbende evalueringer i en eller anden form, så vi bliver klar over, hvor der skal sættes ind.

Demokratesne vil indføre fjernundervisning af folkeskoleeleverne i bygder og yderdistrikter således, at disse bliver lige så godt stillet som børnene i byerne. Hvis der ikke sættes kraftigt ind på dette område, så risikerer samfundet at tabe en hel generation af børn i bygder og yderdistrikter på gulvet. Og det må ikke ske.

Lærerne skal tilbydes relevant efteruddannelse, så de konstant er opdateret indenfor deres fag. Dette vil uden tvivl højne standarden af undervisningen.

Alle skoler skal have en gratis skolemadsordning således, at vore børn er sikret mindst et sundt måltid om dagen. En skolemadsordning vil også øge elevernes evne til at koncentrere sig.

Demokratesne er af den opfattelse, at en højnelse af disciplinen vil kunne give et større udbytte af den givne undervisning. De få urolige må ikke ødelægge undervisningen for deres klassekammerater.

Demokratesne ser det som en god idé, at Selvstyret ansætter et antal ressourcepersoner i hver by. Antallet kan variere fra by til by alt efter byens størrelse. Disse ressourcepersoners opgave skal være at opholde sig på byens skoler i bestemte tidsrum, hvor børn kan henvende sig for at tale om deres problemer samt blive rådgivet om, hvad de kan gøre. Dette tiltag kan også være med til at højne disciplinen i undervisningen.

Forskning

Demokraternes holdning til forskning er klokkeklar; jo mere forskning, desto bedre er det. Forskning er branding. Forskning er med til at udvikle et samfund, og forskning er med til at sætte et land på verdenskortet. Derfor bør vi grønlandere lære at sætte pris på forskningen, hvad enten det er noget, der foregår her i landet eller i en anden del af verden.

I kraft af en ambitiøs forskningspolitik, der fremmer vækst og fornyelse, skal Grønland tilnærme sig målet om økonomisk selvåbenhed. For Demokratesne er forskning forudsætningen for fornyelse, vidensopbygning og erhvervsudvikling.

Demokraternes holdning er, at vi i Grønland har brug for et højt uddannelses- og kompetenceniveau, hvis vi skal leve op til de visioner og strategier, som er fremlagt i forbindelse med udvikling af Grønland.

I videns-, informations- og oplevelsessamfundet er udvikling af befolkningens viden, færdigheder og kompetencer en vigtig konkurrencefaktor set i et globalt perspektiv. Derfor er det vigtigt, at vi årligt afsætter flere midler til uddannelse og forskning.

Et højt uddannelsesniveau er en af forudsætningerne for at vi i Grønland selv kan få del i den værditilvækst, der skabes fra råvare til færdigt produkt. På det internationale plan, ser man netop universiteternes forskning som et centralt element i udnyttelsen af denne værdiskabelse.

De ovenstående forventninger og krav til de studerendes kompetencer medfører, at Universitetet / Ilisimatusarfik må udvide opfattelsen af deres samfundsmæssige rolle og mulige samspilspartnere. Universitetet / Ilisimatusarfik skal i højere grad også kunne dokumentere dets medvirken til den samfundsmæssige værdiskabelse. I stigende grad vinder den opfattelse indpas, at innovation, vækst og øget velfærd i et samfund skabes bedst gennem et større samspil mellem universitetet, erhvervslivet og det politiske system. Dette er også Demokraternes holdning.

Det politiske systems rolle bliver således at medvirke til at skabe rammebetingelserne for en innovativ erhvervsudvikling baseret på forskning, uddannelse og viden.

I denne henseende er det tvingende nødvendigt, at Universitetet / Ilisimatusarfik er på internationalt niveau. Kvaliteten af såvel grundforskningen som den anvendte forskning og den forskningsbaserede undervisning og uddannelse skal være på højeste niveau til gavn for de studerende og hele samfundet. Vi er også nødt til hele tiden at holde os for øje, at vi lever i en globaliseret verden, hvor vi konkurrerer på lige fod med andre lande, og derfor nytter det ikke noget, at vi har vore egne standarder. Globaliseringen og den moderne teknologi gør det samtidig nemmere at samarbejde med forskningsinstitutioner andre steder, og det skal vi udnytte mest muligt.

I denne sammenhæng er det essentielt, at vi bliver bedre til at udnytte klimaforandringerne på en positiv måde for vort land. Grønland er allerede et yndet rejsemål for alverdens beslutningstagere, der ønsker at se klimaforandringerne med egne øjne. På den baggrund ville det være oplagt, at Klimaforskningscentret ved Universitetet / Ilisimatusarfik udvikle sig til et omdrejningspunkt i et internationalt forsknings samarbejde på klimaområdet.

Friskoler

Lovgivningen for friskoler skal forbedres, så der skabes grundlag for, at initiativer kan modtage støtte til etablering af lokale friskoler. Friskoletanken er tænkt som et alternativ til folkeskolen, så forældrene har en valgmulighed. Derudover vil der mellem de to skoleformer kunne opstå en sund konkurrence, som kun vil være til gavn for brugerne. Hvis forældre vælger at indskrive sit barn i en friskole, skal de offentlige penge følge eleven.

Særligt mulighederne for at opnå støtte til byggeri af friskoler skal forbedres. I dag er det op til kommunerne at afgøre, om de vil støtte et friskoleprojekt. Det er efter Demokraternes mening forkert. Det bør være en rettighed, hvis en kreds af forældre ønsker at etablere en friskole, så skal deres ønsker ikke bremses af en kommunalbestyrelse. For uden tilskud til byggeri er det svært at starte en friskole.

Frivillighed

Demokraterne vil forbedre og lette forholdene for frivilligt arbejde.

I dagens Grønland er man blevet afhængig af Selvstyrets eller kommunens hjælp, når man møder modgang i sit liv. Til gengæld er det dejligt og trygt at leve i et samfund, hvor der er nogen, som kan tage sig af en, når man bliver syg, ensom, gammel eller i det hele taget mangler livsfornødenheder på grund af arbejdsløshed. Med andre ord; det offentlige har overtaget en række funktioner som tidligere blev varetaget af andre familiemedlemmer.

I dag har vi mange foreninger og organisationer, som laver et godt og frivilligt stykke arbejde. Her tænker vi eksempelvis på idrætsforeninger, ungdomsforeninger, ældreklubber, missionsforeninger og frivillige socialt relaterede foreninger.

Mange foreninger med fokus på det sociale og sundhedsfaglige arbejde har deres oprindelse i, at det offentlige til tider ikke kan løfte alle opgaver inder for disse områder. Foreningerne er dermed ment som et supplement til det offentlige og dette støtter Demokraterne fuldt ud.

Vi mener endvidere, at det i visse tilfælde kan være nødvendigt at støtte de frivillige med midler så de ikke skal bruge meget af deres tid på at indsamle penge i stedet for at lave det arbejde, som de reelt har meldt sig til. For andre foreninger er dette ikke nødvendigt, da de arrangerer og afholder for at rejse midler i sig selv bidrager til det lokale kulturliv.

Der er mange kommuner, der i dag giver støtte til deres lokale foreningsliv. Det synes Demokraterne er på sin plads. Det er desværre bare sådan, at foreningerne dermed ikke er sikret midler i lang tid fremover.

Vi har under Selvstyrets regi tips og lottomidler, som foreningerne kan søge, men disse midler er heller ikke en sikring af foreningens fremtidige økonomi.

Når man ser på, hvor vigtige de frivillige foreninger er - særligt i forhold til det offentlige sociale system - så er der ikke megen hjælp at hente fra de offentlige midler.

Samtidig må man ikke overse, at de frivillige foreningers økonomiske afhængighed af det offentlige kan bevirke, at foreningers nødvendige og engagerede kritik af det offentlige bliver minimeret.

De frivillige kan som så mange andre have brug for råd, vejledning og inspiration. Derfor vil Demokraterne have oprettet et landsdækkende frivillighedscenter. Her skal de frivillige, som en tak fra det omgivende samfund, kunne holde gratis kurser og møder. Dette kunne ske ved, at en omrejsende konsulent giver de respektive foreninger råd, vejledning og inspiration. Dermed kan foreningerne og deres medlemmer føle, at de værdsættes og at deres kompetencer udvikles.

Frivillighedscentret kan eksempelvis hjælpe til med at finde ud af, hvordan man starter forening op, finde frivilligt arbejde, oprette selvhjælpsgrupper, give råd og vejledning til de frivillige og fungere som kontaktfrembringelse mellem nuværende foreninger og kommende medlemmer.

Fødevarer og hygiejne

Grønland besidder pragtfulde fødevarer – både på landjorden og i vandet. Demokraterne finder det i den forbindelse vigtigt, at vi behandler disse råvarer med den rette hygiejne således, at fødevarerne er friske og sunde, når de når frem til forbrugernes middagsborde.

I den forbindelse er det vigtigt, at vi får udarbejdet høje hygiejniske standarder for de råvarer, der sælges fra "brætterne" rundt omkring på kysten. Endvidere er det vigtigt at skabe gode forudsætninger for økonomisk rentabel fødevarerproduktion.

Førtidspensionister

Antallet af førtidspensionister har været støt stigende i mange år og der er i dag over 2400 førtidspensionister i Grønland. Dette tal er alt for højt og Grønland skal udnytte den uudnyttede ressource, som der er hos mange førtidspensionisterne. De der kan arbejde, skal arbejde og derfor bør alle førtidspensionister hvert andet år fremvise en ny lægeerklæring, så man sikrer, at det kun er mennesker med reelt nedsat arbejdsevne, der tildes førtidspension. Derudover skal man graduere førtidspensionister, så deres førtidspension følger deres arbejdsevne.

Genbrug

Demokraterne vil skabe rammerne for at en eller flere private aktører kan udvikle en genbrugsindustri, så meget af det affald som vi alligevel smider ud, bliver genbrugt. Her tænker vi eksempelvis på genbrug af importerede paller, importeret emballage og kasserede fiskeredskaber. Et sådant tiltag vil derudover have den positive sidegevinst, at der vil blive oprettet konkrete arbejdspladser i kommunerne. En eventuel genbrugsindustri vil forhåbentligt have en afsmittende effekt på borgernes adfærd, så de tænker sig om en ekstra gang, når de smider affald ud, som måske kunne have været genbrugt. Denne holdning skal også gå igen i vores krav til vores industri, herunder ikke mindst mineindustrien, nemlig at deres produktion skal være ikke-forurenende.

Globalisering

Hvad enten vi kan lide det eller ej, så lever vi i en global verden, hvor informationer og nyheder via internettet rammer Grønland med samme hastighed, som de rammer eksempelvis USA. Det betyder, at vi ikke kan lukke os inde i vort land og lade som om resten af verden ikke eksisterer.

Globaliseringen medfører en udvidelse af det geografiske område, hvori den enkelte virksomhed kan agere. Virksomhedens funktioner kan opdeles eller placeres i forskellige lande, ligesom Royal Greenland har en produktionsfabrik i Polen. Derfor er det logik, at der ikke skal gå grønlandiseringssnak i den, når vi snakker erhverv i Grønland. Hvis man for hver en pris vil fastholde fabrikker åbent, for at bevare arbejdspladser i Grønland, så må man i længden dreje nøglen om.

Den gamle indstilling med at så længe vi producerer, så overlever vi, holder ikke længere. Varerne sælger ikke sig selv. Vi er i konkurrence med lande, der har lønninger på tre kroner i timen. Det er fuldstændig grotesk at skulle tage hensyn til, at vi i Grønland selv kan varetage arbejdspladserne, da f.eks. Royal Greenland er en grønlandskejet virksomhed. Med den indstilling er det garanteret, at vi bliver hægtet af og går bankerot.

Vi kan ikke vende hovedet den anden vej og sige, at vi ikke vil lege med. Globaliseringen foregår – og den vil i fremtiden blive mere omfattende. Bare se på, hvor stor en magt verdenshandelsorganisationen WTO har. Grønland har ikke noget valg. Vi SKAL med på vognen.

Hvad angår eksport, er det hele Grønland, som er i konkurrence med omverdenen. Selvom Demokraterne går ind for globaliseringen, så er vi også bevidste om, at den har negative konsekvenser for landet, ligesom at det også har negative konsekvenser for en række andre industrialiserede lande.

Bare se på, at vores fabrikker lukker og produktionsvirksomheder fusionerer eller opkøbes, da omkostningerne ikke kan svare sig som en lokal virksomhed. Vores konkurrenter gør det samme i og med, at de flytter produktionen til omkostningslave lande. Det er et resultat af globaliseringen.

Det er derfor bydende nødvendigt, at vi i Grønland får en fleksibel og mobil arbejdsstyrke. En arbejdsstyrke, som kan omstille sig morgendagens produktion. Det være sig IT eller produktion indenfor råstofsektoren m.v.. Derfor er det også, at vi i Demokraterne sætter uddannelse i førersædet, da ufaglært arbejdskraft i industrialiserede lande ikke kan konkurrere med ufaglært arbejdskraft i u-landene.

Vi vil fokusere på at opkvalificere og udvikle vores iværksættere og hjemmehørende virksomheder mod den globale verden. Grønland har en aftale med Danmarks Eksportråd om, at grønlandske iværksættere kan få de samme rettigheder til bl.a. at få eksportforberedelsesstøtte fra Danmarks Eksportråd som danskerne. Det er Demokraternes drøm, at der engang skal være hjemmehørende private eksportvirksomheder som med succes opererer internationalt.

Vi skal ikke være bange for globaliseringen, men tværtimod tage den som en udfordring, der kan gøre det endnu bedre at leve i vort land. Men det kræver, at vi er klar til at tage imod de nye udfordringer og muligheder, vi har fået.

Gymnasiale uddannelser

De gymnasiale uddannelser er et vigtigt led i bestræbelserne på at videreuddanne ungdommen til det næste skridt i uddannelseskæden. Derfor skal man sørge for at tilpasse de gymnasiale uddannelser således, at niveauet i undervisningen konstant afspejler elevernes kundskabsniveau.

Det bør i den sammenhæng sikres, at uddannelserne og undervisningen har et niveau, der sikrer, at det er muligt at fortsætte direkte på en videregående uddannelse uden for landet.

I den sammenhæng bør man vurdere, om det ikke skal være muligt for den enkelte elev at tage højniveaufag eventuelt ved hjælp af fjernundervisning, som derved muliggør samling af større hold til undervisningen. En anden mulighed er at samle de elever, der ønsker et bestemt fag på højt niveau på det samme GU. På den måde vil de dels være bedre rustet til at fortsætte på en videregående uddannelse, og dels undgår de, at de efterfølgende skal afsætte et år for at tage bestemte højniveaufag for at komme ind på en uddannelse.

Vi mener, at der skal være frit gymnasievalg for alle unge. Ingen skal påtvinges at gå på et bestemt gymnasium. Demokraterne er endvidere modstandere af at påtvinge eleverne et bestemt undervisningssprog.

Grønne regnskaber

Vi er i Grønland desværre stadig afhængige af at skulle importere en ganske betydelig mængde fossilt brændstof til opvarmning og el-produktion. Det vil uden tvivl være forbundet med fordele for det grønlandske samfund, hvis vi alle med en mere miljørigtig adfærd kunne blive lidt bedre til at nedbringe vort varme- og elforbrug således, at der ikke fyres for snespurvene og lyses på den oplyste sommernat. Denne adfærd kunne fremmes ved at indføre ”Grønne regnskaber”.

Brugen af ”Grønne regnskaber” vil efter Demokraternes mening være et godt redskab til at synliggøre forbruget således, at man direkte kan sætte ind overfor samfundets generelle energiomkostninger. Selvstyret kan være et forgangseksempel ved målrettet at arbejde for, at ”grønne regnskaber” bliver introduceret som et energistyringsredskab hos Selvstyrets institutioner og i de Selvstyrejede virksomheder.

I andre lande har man opnået gode erfaringer ved at indføre ”grønne regnskaber”, og der er opnået væsentlige besparelser på energibudgettet hos offentlige institutioner.

På trods af, at vi i stigende grad benytter vandkraft i Grønland, er der hos Demokraterne ikke tvivl om, at et nedsat forbrug af energi vil have en gavnlig virkning på den økonomiske drift af institutionerne i almindelighed, og tillige komme Landskassen til gavn i form af besparelser på institutionernes driftsbudgetter.

Handicappede

Det man kan, er langt mere interessant end det, man ikke kan, og hos Demokraterne mener vi, at alle mennesker kan noget. Derfor er det vigtigt at have en ordentlig handicappolitik, der kan definere, hvad det er den enkelte handicappede kan bidrage med. Derudover skal vi tænke i handicapvenlige løsninger på alle planer i samfundet. Det vil sige, at vi skal skabe tilgængelige boliger, tilgængelige uddannelser, tilgængelige transportsystemer og tilgængelig IT. Jo bedre vi indretter vort samfund, desto mindre vil det betyde, om man er handicappet eller ej.

Generelt skal der i samfundet være en bedre information om handicappede, så den øvrige befolknings viden om denne gruppe bliver forøget. Det tror vi vil øge forståelsen for de handicappedes situation, og dermed vil lysten til eksempelvis at ansætte en handicappet også blive forøget.

Demokraterne vil arbejde for, at der bliver skabt mulighed for løntilskud til de handicappede, så de også bliver attraktive at ansætte for virksomhederne. Med andre ord skal de handicappede gives en reel chance for at få uddannelse og jobs på arbejdsmarkedet på lige fod med andre borgere.

At være handicappet er et vidt begreb og derfor er det ekstremt vigtigt, at alle får lavet en personlig og tilpasset plan for sit liv. Derefter skal det offentlige så sikre, at denne plan realiseres.

Homoseksuelles rettigheder

Demokraterne er forkæmpere for at alle bliver behandlet ens, uanset køn, etnicitet, religion og seksuelle orientering. En stor del af vores medmennesker er erklærede homoseksuelle og de har i dag ikke samme rettigheder som resten af samfundet. Det er ganske simpelt uacceptabelt og det skal der ændres på, således at homoseksuelle har samme rettigheder og muligheder som alle andre.

Dette kræver flere ting. Det kræver at familierne og samfundet accepterer og respekterer valget af seksualitet og at der fra centralt hold gøres alt for, at de forhindringer og fordomme der i dag hersker i Grønland, fjernes helt.

Adoption skal også kunne foretages af homoseksuelle par, hvis de på lige fod med heteroseksuelle par lever op til de krav der stilles til adoptanter. Vi har masser af børn som har behov for at vokse op i trygge rammer og disse kan fuldt ud realiseres hos et homoseksuelt par. Ægteskab og kirkelige vielser hænger for mange sammen. I dag kan homoseksuelle par registreres på Rådhuset, men Demokraterne mener, at de homoseksuelle par også skal kunne opnå at få en kirkelig vielse, da kirken skal servicere alle i vores samfund og ikke diskriminere bestemte grupper.

Arveret har man ikke i dag, hvis man lever i et homoseksuelt parforhold, ej heller som et registreret par. Dette skal ændres, så et homoseksuelt ægtepar har samme muligheder for at arve efter hinanden, som muligheden er, hvis man lever i et heteroseksuelt ægteskab.

Aflastningsforældre er en mangelvare i Grønland, hvor alt for mange børn og unge mistrives i rammer, som ikke fremmer deres tarv og udvikling. Derfor skal homoseksuelle par – og enlige – kunne bruges som aflastningsfamilie i fremtiden. Dette vil gavne barnet og samfundet meget.

Kunstig befrugtning er ofte den eneste ønskelige løsning for lesbiske par, hvis de ønsker at være forældre. I dag gives lesbiske ikke samme muligheder for at kunne opnå kunstig befrugtning som fx heteroseksuelle par eller enlige kvinder. Dette skal ændres, således at lesbiske par opnår sidestilles og dermed en reel mulighed for selv at stifte familie.

Derudover bør der i folkeskolen undervises grundigt i, hvad homoseksualitet er og at det er naturligt

Ideologi

Demokraterne er et liberalt parti, som lægger lige stor vægt på at være socialt bevidst og liberalt orienteret. For Demokraterne er de to størrelser ikke modsætninger - de er hinandens forudsætninger. Demokraterne tror på, at et fintmasket socialt system og velfungerende borgere er en forudsætning for et produktivt erhvervsliv.

Først og fremmest tror vi på, at det enkelte menneske kan klare meget mere, end hvad Selvstyret og et flertal i Inatsisartut tror, de kan udrette. Demokraterne mener, at vi skal lade befolkningen selv bestemme, hvordan de vil indrette deres liv. I mange tilfælde oplever befolkningen med rette, at der bliver bestemt alt for meget nede i Nuuk. Den tankegang skal vi væk fra. Demokraterne mener, at det er politikernes opgave at udstikke rammerne for, hvordan samfundet skal indrettes, hvorefter det er befolkningens opgave at udfylde dem efter bedste evne. Det betyder også, at hvis der opstår problemer, løser man problemerne selv, i stedet for at bede Selvstyret om at træde til med en ekstra pose penge. Den holdning er ødelæggende for selvtiltiden, og når man finder ud af, at man kan klare udfordringen selv, så er glæden desto meget større. Det forøger selvtiltiden for den enkelte – til glæde for alle.

For Demokraterne er rettigheder og pligter naturlige størrelser, der i højere grad skal gennemsyre vores samfund. I for mange år har der været et stort fokus på rettigheder. I de kommende år skal vi blive bedre til som samfund at formulere klare pligter og rettigheder som borgere i Grønland. Her er et eksempel, der viser, hvad Demokraterne mener. Når man starter på en uddannelse, så færdiggør man også uddannelsen. For hvis vi til stadighed skal opretholde et stort serviceniveau, kræver det noget af befolkningen. Det var et eksempel på, hvordan rettigheder og pligter hænger sammen. Med andre ord mener Demokraterne, at vi skal væk fra den krævementalitet, hvor man bare kræver ind, uden at yde en indsats. Demokraterne kalder det for: At være solidariske for hinanden – og med de næste generationer.

Internettet

De steder, hvor kundegrundlaget og kapaciteten er til stede, skal det være muligt for borgere og erhvervslivet at købe flatrate-abonnementer.

Vi vil have en analyse af krydssubsidierne inden for telekommunikation, så det bliver kortlagt, hvad det reelt koster at have internet i de enkelte byer og bygder. Det er vigtigt, at alle i landet har mulighed for at benytte sig af internettets mange muligheder.

For at gøre det mere attraktivt at etablere miner på Grønland, så skal Tele Greenland - mod passende betaling – forpligtes til at etablere den fornødne telekommunikations infrastruktur, således at man kan anvende mobiltelefoner og have adgang til internettet i og omkring minerne.

Klima

De globale klimaforandringer har stor betydning for Grønland, og Demokraterne ønsker at udnytte de nye muligheder, der følger med samtidig med, at vi ønsker at dæmme op for de negative konsekvenser. Klimaforandringer skyldes til dels den måde, vi producerer energi på, og dette har igen andre miljømæssige konsekvenser.

For at opnå et bedre klima og en bedre økonomi i Grønland, vil Demokraterne sætte et mål for, at 75 procent af Grønlands produktion af elektricitet sker fra vedvarende energikilder eller fra fjernvarmeværker, der udnytter affald som brændsel. Demokraterne bakker 100 procent op om den indgåede aftale mellem Danmark og Grønland om at reducere Grønlands udslip af CO2 med 5 procent fra den civile udledning i aftaleperioden.

Demokraterne ser det som en selvfølge, at Grønland indgår i internationale aftaler og at det munder ud i nationale tiltag, der skal forbedre det globale klima og den nationale økonomi.

Klima og økonomi skal også være en bærende faktor i alt fremtidigt byggeri, da boliger som bekendt er store bidragsydere til CO2-udledning. Bedre isolering, bedre oliefyr eller brug af elektricitet, brug af solfangere skal alle tages med i fremtidens byggerier.

For Demokraterne er kampen mod global opvarmning lige så meget en kamp mod global forurening, og derfor skal fokus være på alle former for udledninger og ikke kun på CO2.

Kollegier

Demokraterne vil arbejde for at vore unge får den bedste start på livet som studerende. Vi vil kæmpe for, at der bliver reserveret kollegier eller kollegiepladser i de store uddannelsesbyer, så rammerne for nogle gode studieår er til stede lige fra starten.

Samme princip gælder her i Danmark. Det er utrolig vigtigt, at vore unge studerende får en ordentlig kollegiebolig i den by, hvor de ønsker at uddanne sig. En ordentlig bolig at studere i er en af grundstenene til, at vi får en bedre uddannet befolkning end vi har i dag.

Som et parti der anser uddannelse som vejen til et samfund med en stærk social sammenhængskraft og en stærk konkurrencekraft finder vi det som en meget vigtig opgave, at

kollegieproblematikken bliver løst. Unge mennesker der ønsker at tage en uddannelse skal ikke standses af den massive kollegiemangel.

Kommunerne

Demokraterne er tilhængere af strukturen med fire store kommuner, men vi er modstandere af de såkaldte kredsmandater, der betyder, at de gamle kommuner bliver sikret en plads i de nye kommunalbestyrelser. For os er det et vigtigt demokratisk princip, at alle stemmer tæller lige meget, og det gør de ikke med kredsmandater.

Det er vigtigt for Demokraterne, at borgerne kommer i centrum. Derfor skal beslutningerne træffes så tæt på borgerne som muligt, og vi mener derfor, at så meget beslutningskompetence som muligt skal overføres fra Selvstyret til kommunerne. Men hjemtagningen af områder til kommunerne skal ske i takt med, at de fire kommuner er parate til at løfte de nye opgaver.

Kriminalforsorgen

Demokraterne er af den mening, at alt for mange mennesker sidder i anstalt. Dette tyder på et samfund, hvor adfærden ikke er sund og hvor for mange ikke kan kende forskel på rigtigt og forkert. Det er et problem som kun kan løses ved forebyggelse. Her er det vigtigt, at forældre, skoler og politi allerede meget tidligt er bevidste om at identificere eventuelle problemer og forsøge at få dem løst i et tæt samarbejde.

Systemet med de åbne anstalter er generelt velfungerende. Dog skal der i det omfang ressourcerne er til stede lægges mere vægt på psykologhjælp og terapi, så flere gerningsmænd kan lære at styre deres temperament og guides i den rigtige retning. Ved lange domme skal det være muligt at gennemgå et uddannelsesforløb, så gerningsmanden gives de mentale værktøjer til at starte en ny og lovlig tilværelse efter endt afsoning.

Afsoning i hjemmet - iført fodlænke - for mindre lovovertrædelser er et godt alternativ til det eksisterende system, og det vil kunne virke aflastende på den øvrige kriminalforsorg.

Demokraterne støtter arbejdet med at etablere en lukket anstalt i Grønland. Vi anser det som en naturlig menneskeret at få lov til at afsone sin straf i sit hjemland – især når det drejer sig om kriminalitet, der netop er begået i hjemlandet.

Kultur

Det kulturelle udtryk kan antage mange former. Det kan være alt lige fra den traditionelle maskedans til fodbold på grusbaner og over til at låne bøger på folkebibliotekerne. Det er en bred vifte, som Demokraterne ønsker at tage hånd om for at sikre, at der er kulturelle tilbud til alle.

Særligt idrætten har Demokraternes fokus, da det er med til at fremme den enkelte persons fysiske velvære, samtidig med at det foregår i et socialt samvær med andre. Idrættens betydning for et samfund kan ikke understreges nok. Derfor anser Demokraterne idrætten som et vigtigt indsatsområde, hvor det er nødvendigt at videreudvikle det i håb om at kunne tiltrække personer, der normalt ikke dyrker idræt. Her spiller foreningslivet en afgørende rolle, hvis vores ambitioner skal indfries.

Rammerne er ligeledes af stor betydning. Demokraterne er overbeviste om, at flere ville dyrke idræt, hvis der var attraktive områder at gøre det på. Det er nu engang sjovere at spille fodbold på kunstgræs end på grus. Ligesom det er sjovere at banke en håndbold ind i nogle netmasker frem for i en ramme uden net.

Hvad idræt er for den fysiske velvære, er bogen for hjernens velvære. Her er der den samme udfordring som ved idrætten: Flere personer bør interessere sig for at læse og lære. Demokraterne mener, at der skal iværksættes alternative tiltag for at nå den gruppe, som ikke normalt læser bøger, eller hvor der ikke er tradition for at læse. Dette skal ske ved, at der tilføres midler til et imageløft og markedsføring af den litterære verden. I den forbindelse foreslår vi, at der bliver afsat penge til en national læselystkampagne.

Særligt talentfulde forfattere, musikere, idrætsfolk og kunstnere skal kunne modtage et arbejdslegat fra Selvstyret, så de får ro til at fuldende deres projekter. Derudover bør man satse mere på at få udbredt udlandets kendskab til den grønlandske bogproduktion. Det kunne eventuel ske i et samarbejde med et udenlandsk bogforlag, der har erfaring og et vidtstrakt salgsnet til at få bøgerne ud i en større offentlighed. Metoden kunne også anvendes over for andre lovende kunstnere. Det er en billig og enkel måde at promovere vort lands kunst og kultur på, og samtidig vil det være med til at udbrede kendskabet til Grønland.

Kultur er også menneskers samfundsmæssigt indlærte levemåder og indbefatter alle menneskelige aktiviteter, som deres ideer, praksis, og symboler. Kulturen har 2 overordnede funktioner som er:

1. at give meningssammenhænge for individerne i det specifikke samfund

2. at opstille regler for social opførsel, som tillader, at det enkelte menneske kan orientere sig i sin omverden.

Enhver gruppe af mennesker skaber sig et regelsystem som er tilpasset gruppens specifikke kulturelle egenskaber og der findes f.eks. et dansk og et grønlandsk kultursystem i dagens Grønland. Derfor kan der være mange problemer med at finde ud af hvilken af disse kultursystemer man skal følge, hvilket også kan føre til mange kulturelle konflikter.

Hos Demokraterne er vi ikke i tvivl om at vi skal værne om vore gamle grønlandske kultur, men vi er heller ikke i tvivl om, at en kultur aldrig vil kunne overleve, hvis den ikke er åben overfor fremmede kulturers input. De gamle grønlandere overlevede ved konstant at tilpasse sig og de var hurtige til at tage nye værktøjer og levevis til sig, når der kom fremmede til landet.

Denne tilgang synes vi derfor stadig er den mest passende til vores folk.

Demokraterne er overbeviste om at kultur altid skal have plads og mulighed for at udvikle sig, da denne ikke kan overleve i en globaliseret verden hvis den forbliver statisk, derfor skal vi byde de nye input velkomne, da det er umuligt at skærme et land af for udefrakommende påvirkninger.

Landbrug

Det grønlandske landbrug er i rivende udvikling, og det stiller store krav til både samfundet og erhvervet selv. For at sikre den videre udvikling er det vigtigt, at rammebetingelserne bliver revideret og optimeret. Det er ikke billigt at starte eller videreudvikle landbrug, hvorfor det er vigtigt, at der er afsat tilstrækkelige midler til lån til etablering, udvidelser, opdyrkning af nye marker med mere.

Da det grønlandske landbrug fortsat er i en etableringsfase, så skal man fra centralt hold være indstillet på, at der vil være behov for investeringer i landbruget, som ikke vil kunne give et afkast her og nu.

Demokraterne finder al uddannelse vigtigt herunder alle uddannelser i agrikultur. Med de rigtige uddannelsesmuligheder sikrer vi, at de kommende landmænd er så kvalificerede som muligt, hvilket igen øger chancen for varige og rentable landbrug. De nuværende landmænd skal desuden gives mulighed for relevant videreuddannelse, så deres kvalifikationer altid står mål med forbrugernes og erhvervets egne krav.

Demokraterne vil fortsætte vores arbejde for, at al brug af den grønlandske natur sker på et økologisk bæredygtigt grundlag, så naturen ikke lider skade af vores brug af den. Vores ønske er, at al produktion er økologisk og uden brug af pesticider samt med mindst mulig brug af kunstgødning.

Dette vil efter Demokraternes mening sikre en biologisk bæredygtig produktion samt de sundest mulige produkter for forbrugerne.

Landbruget kan også bidrage positivt til beskæftigelsen, da man ved velorganiseret drift kan skabe mange helårsarbejdspladser.

Ligestilling

Demokraterne ønsker, at alle skal have lige muligheder, lige rettigheder og ligestilling – uanset køn, alder, tro, handicap, hudfarve, seksuel orientering og des lige. Vi vil være garanten for, at ingen bliver forskelsbehandlet i vort samfund.

Demokraterne støtter initiativer, der fremmer ligestillingen, for at sætte gang i en vigtig proces. I den forbindelse er Naalakkersuisut et oplagt sted at starte. De udpeger en del personer til bestyrelser fra Selvstyreejede virksomheder til fonde, der uddeler midler til forskere, og til en lang række nævn. Der er allerede lovgivning på området, men den er efter Demokraternes mening for vag. Ser man på listen over udpegede medlemmer, er der en for stor skævhed i mændenes favør. Demokraterne vil derfor finde årsagerne til, at kvinderne ikke i så høj grad som mændene søger disse udfordringer. Når dette er klarlagt, vil Demokraterne være med til at skabe den nødvendige grobund for, at flere kvinder vil søge direkte indflydelse på driften af vores land.

Udover, at det – set i et demokratisk perspektiv - er helt naturligt ønske at opnå ligestilling, så tvivler Demokraterne ikke på, at det vil have en positiv effekt på resultaterne, hvis bestyrelsessammensætningen afspejler samfundets sammensætning af kvinder og mænd.

Menneskesyn

For Demokraterne er menneskesyn og livsanskuelse to størrelser der følges ad. Hvordan man ser på sit liv er bestemmende for, hvordan man ser andre mennesker.

Frihed, tolerance overfor hinanden og upartiskhed har altid været – og vil altid være – Demokraternes kendetegn.

Demokraterne finder det vigtigt, at alle mennesker kender sit værd og samtidig føler sig værdsat. På den måde kan mennesker og samfund yde hinanden den bedste støtte og bidrage til hinandens udvikling.

Politisk hylder Demokraterne det liberale menneskesyn, hvor hvert menneske tager så meget ansvar for sit eget liv og livsførelse, som overhovedet muligt. Dertil skal ligges ideen om det store sociale ansvar, som vi som samfund har, når de svageste i samfundet vitterligt har brug for hjælp.

Den personlige ytringsfrihed finder Demokratesne ukrænkelig og dermed mener vi, at alle skal have ret til deres personlige meninger og have retten til at ytre sig. Demokratesne er af den overbevisning, at den form for frisind vil give størst mulig kreativitet, samt sikre en menneskelig mangfoldighed, der igen vil skabe et fundament for et multikulturelt samfund med plads til alle.

Hvert eneste menneske har ret til selv at definere sin identitet og skabe sig sin plads i samfundet. Hvert menneske har ligeledes pligt til ikke at ligge samfundet unødigt til last. Det betyder kort og godt, at hvis du kan yde noget, så skal du yde noget. Ingen bør nægte at yde for samfundet og lade andre om at arbejde.

Demokratesne vil bruge ethvert tænkeligt emne til at sikre alle deres rettigheder og forsvare alles ret til deres identitet. Dette betyder fx at Demokratesne altid vil forsvare minoriteter.

For nogle kan det synes trivielt, men menneskesyn og livsanskuelse går igen indenfor alle områder og derfor skal der konstant kæmpes for et tolerant, fremadrettet og udviklende menneskesyn.

Miljø

Kampen mod skadelige stoffer i naturen og i produkter vil altid stå højt på Demokratesnes arbejdsseddel.

Et vigtigt redskab i kampen for et renere miljø er at få implementeret en gennemtænkt og fremadrettet affaldshåndteringsplan, som både vil reducere udledninger af skadelige stoffer og samtidig mindske den skadelige virkning på mennesker og dyr.

Grønland er et naturligt sted for miljøundersøgelser og miljømonitorering, og dermed bliver Grønland en vigtig international miljøaktør og observatør.

Vort land har opnået et brand som et af verdens reneste steder og det brand skal vi leve op til og værne om. Det betyder, at vi i fremtiden skal have filtreret alle vores kloakudledninger, have affaldsdepoter hvorfra udsivning forhindres, samt have en plan for oprydning af farligt affald i hele Grønland og en plan for at få det væk fra Grønland.

Alle tiltag er velkomne i kampen for et renere miljø. Det kan være brug af biobrændsel, ændret lovgivning vedr. udledninger fra biler, både mm.

Mineralske råstoffer og kulbrinter

Råstofområdet bliver Grønlands største indtægtskilde, hvis alle planer om olieudvinding og miner bliver realiseret. Derfor er det af største vigtighed, at Grønland får så store indtægter som muligt fra

disse. Råstoffer i form af olie og mineraler er ikke fornybare. Dem kan vi kun tjene penge på én gang. Betalingen for at udvinde olie og mineraler skal betales, **inden** man får lov til at udnytte disse ressourcer. Dog stiller Demokratesne som krav, at midlerne først og fremmest tilfalder Landskassen og ikke "bare" hober sig op i et olieselskabs pengetank. Dermed sikrer vi, at samfundets værdier også kommer samfundet til gode.

Demokratesne forholder sig pragmatisk til kommende indtægter fra råstofsektoren. Store indtægter har lange udsigter og dette skal meldes klart og ærligt ud overfor den grønlandske befolkning. Man skal forholde sig realistisk til, at de selskaber, der investerer store beløb i udvinding af råstoffer også bliver dem, som vil høste den største økonomiske gevinst.

Ved tildeling af licenser skal selskaberne forpligtes til at bruge lokale underleverandører, så samfundet sikres så stor en indirekte indtægt i form af eksempelvis skatter som muligt. Derudover skal selskaberne forpligtes til at sørge for relevant uddannelse af lokal arbejdskraft. På samme måde skal vi i Grønland stræbe efter at uddanne vor befolkning efter de behov, som industrien efterspørger. Dette vel at mærke i samarbejde med lande, der i forvejen har ekspertise inden for de relevante uddannelser. Endelig skal det sikres, at den know-how/den viden som selskaberne oparbejder i forbindelse med sit engagement i vort land, bliver her i landet i form af en organiseret videndeling – gerne i form af en elektronisk vidensbank.

Selskaberne skal i videst muligt omfang deltage i udviklingen af relevant infrastruktur i forbindelse med den pågældende opgaveløsning.

Plejefamilier

Mange familier har frivilligt indvilliget i at være plejefamilie for et barn, der mangler trygge rammer. Det er meget prisværdigt, at de vil påtage sig denne næsten ulønnede, samfundsvigtige opgave. Uden deres hjælp skulle der oprettes endnu flere særdeles omkostningstunge institutionspladser. Da det både menneskeligt og økonomisk er bedre at have placeret et omsorgssvigtet barn hos en ressourcestærk familie, vil det være en god ide at forbedre deres vilkår, så endnu flere familier ønsker at påtage sig opgaven.

Derudover bør plejefamiliens retsstilling over for plejebarnet forbedres i forhold til barnets forældre, så disse ikke uden videre kan få barnet tilbage, når de ønsker det. Det må først og fremmest være barnets tarv, der skal varetages. Dernæst skal det være lettere for plejefamilierne, at få lov til at adoptere plejebarnet. Jo mere stabilt plejebarnets forhold bliver, desto bedre er det for barnet.

Endelig vil vi arbejde for, at plejeforældre får tilbud om flere relevante kurser, da det er meget vigtigt, at plejeforældre kender til den sidste viden om den rigtige hjælp til de omsorgssvigtede børn.

Politiet

Inden vi fra grønlandsk side hjemtager politiet, skal den danske stat have rettet op på alle nuværende mangler. Det betyder, at der skal være bragt orden i politiets ansættelsesforhold - herunder især løn, normering på de forskellige stationer samt forbedrede mulighed for at kunne yde den fornødne psykologbistand, som politiets arbejde kan nødvendiggøre. Lønforholdene for de grønlandske polititjenestemænd skal være 100 procent ligestillet med lønforholdene i Danmark og på Færøerne.

Demokraterne mener også, at mange af de eksisterende politistationer er utidssvarende. Disse skal være bragt i en tidssvarende stand, inden vi hjemtager området.

Politiet løser mange opgaver, som de egentligt ikke burde. Demokraterne anerkender og værdsætter dette arbejde, men vi vil arbejde for, at politiet i fremtiden kun udfører egentligt politiarbejde.

Det er Demokraternes målsætning, at sagsbehandlingstiden hos politiet bliver nedbragt, så fx lovovertrædere hurtigere kan blive stillet for en dommer.

Prostitution

Uanset omfanget og arten af prostitution, så vil Demokraterne gøre alt for, at så mange som muligt vælger dette erhverv fra. Vi har heldigvis ikke de store problemer med prostitution i vort land. Alligevel er det vigtigt, at vi har en holdning til det. En holdning, som skal videreformidles til vore unge. Det er desværre et faktum, at der findes grønlandske prostituerede i Danmark, og på den baggrund er det vigtigt, at vi fra politisk hold tager afstand fra enhver form for prostitution. Demokraterne vil have grønlandsk undervisningsmateriale på folkeskoleniveau, der fortæller om farerne og konsekvenserne af prostitution således, at vore unge ikke bliver fristet til at blamere sig for at tjene penge. Prostitution må aldrig være et menneskes sidste udvej.

Radioaktive stoffer herunder uran

Når det af fagkundskaben er fastslået, at det miljø- og sundhedsmæssigt er forsvarligt at bryde radioaktive stoffer, så er det Demokraternes holdning, at de kan brydes.

Vi mener, at der skal oprettes et nationalt selskab, der skal have ejendomsretten til alle radioaktive stoffer, der brydes i vort land.

Religion

Demokraterne er ubetingede tilhængere af religionsfrihed. Det tilkommer ikke os eller samfundet i øvrigt at blande sig i, hvad folk vælger at tro på.

Demokraterne er et frisindet parti, der udviser stor rummelighed over for alle trosretninger. At tro på en bestemt religion hører til privatlivets fred, som Selvstyret ikke skal blande sig i.

Retsvæsen

For Demokraterne er det af yderste vigtighed, at retsvæsenet – som en del af justitsområdet – bevarer sin uafhængighed af det politiske system, så det aldrig kan blive brugt som et politisk redskab – heller ikke når det er blevet hjemtaget.

Det er vores opfattelse, at domstolene fungerer godt, om end sagsbehandlingen kan være for langsom på grund af de manglende ressourcer. Vi vil arbejde for at tilføre området de fornødne ressourcer, så sagerne kommer hurtigere gennem systemet og frem til en afgørelse.

Demokraterne vil efter hjemtagelsen arbejde på at få reformeret lovgivningen især hvad angår strafferammerne. Strafferammerne for eksempelvis vold, voldtægt og drab er i dag alt for lave. Dette skal ses i sammenhæng med en øget fokus på rehabilitering/resocialisering, så gentagelsestilfælde i så høj grad som muligt kan undgås.

Rigsfællesskabet

Rigsfællesskabet med Færøerne og Danmark er en unik hjørnesteen i den grønlandske kultur. Alene de mange gode familierelationer eller venner i Danmark, som mange af os har, vidner om tætte bånd mellem de to lande i Rigsfællesskabet. Forholdet til de to lande indtager en så stor rolle i vores liv, at det er svært at definere Grønlands kultur, uden på en eller anden måde at inddrage de danske relationer i definitionen – på godt og ondt.

Så selvom den dag vil komme, at vi ikke modtager bloktilskud fra Danmark, vil Grønland stadigvæk føle en samhørighed med både Færøerne og Danmark. Derfor bør de gode relationer og det tætte samarbejde opretholdes – også efter et eventuelt ophør af Rigsfællesskabet.

Seksuelt misbrug

Demokraterne er naturligvis imod enhver form for seksuelt misbrug, og vil arbejde for, at dette skal straffes hårdere end i dag.

Derfor er ingen af os er i tvivl om, at kampen mod seksuelt misbrug af børn skal intensiveres og at der skal ydes en indsats, som er større, end den der ydes i dag.

Demokraterne er af den opfattelse, at der skal sættes hårdt ind overfor pædofili af hensyn til de børn som er blevet misbrugt eller risikerer at blive det. Pædofili bør straffes hårdt samtidigt med at de pædofile tilbydes relevant medicinsk behandling. Hensynet til ofrene skal altid veje tungere end hensynet til de pædofile.

Det vil være en god idé at intensivere undervisning om seksuelt misbrug – særligt pædofili – allerede i førskolealderen, så børn i en tidlig alder bliver helt klar over, hvor grænsen mellem normal kærlighed og seksuelt misbrug går.

Der skal mere fokus på, at personale i sundheds-, social- og uddannelsessektoren har en skærpet underretningspligt i forhold til at oplyse kommunen om mistanke om seksuelt misbrug.^b

Selvstændighed

Alle er vist efterhånden klar over, at vi kan få vores selvstændighed i samme øjeblik vi måtte ønske det. Alle er dog også klar over, at selvstændighed betyder et stop for bloktilskud fra Danmark. Derfor bør vi fokusere på, hvordan vi skaber en selv bærende økonomi, da det er forudsætningen for at opnå selvstændighed.

For at skabe en selv bærende økonomi skal vi skabe et moderne samfund, hvor vi er i stand til at skabe et overskud. Dette kræver, at vi blandt andet er parate til at foretage ændringer i vores omkostningstunge bosætningsmønster, hvor alt for mange bygder belaster økonomien.

For at tjene flere penge end vi gør i dag, skal vi skabe reelle forudsætninger for at kunne øge værdien af vores eksport. En effektiv deltagelse i den globale handel forudsætter et effektivt og konkurrencedygtigt erhvervsliv. De bedste betingelser for erhvervslivet skabes ved at øge investeringerne i uddannelse, forskning og innovation – vel og mærke ordentlige uddannelser på et internationalt niveau. Høj produktivitet, bedre produktionsudstyr samt højtuddannet arbejdskraft vil i stigende omfang have betydning for virksomhedernes konkurrenceevne og dermed eksporten og beskæftigelsen i Grønland. Dette er den eneste vej til økonomisk selv bærenhed og dermed den eneste vej til opfyldelse af drømmen om et selvstændigt Grønland.

Sikkerhedspolitik

Demokraterne nægter at være naive og vil derfor med det samme fastslå, at det ikke er en realistisk mulighed, at vi i Grønland selv kan opretholde et forsvar af vort land. Uanset om vi er selvstændige eller om vi er i et rigsfællesskab, er vi afhængige af andre lande til at forsvare vores territorium. Et medlemskab af NATO er derfor en forudsætning for selvstændighed. I medlemskabet skal ligge en klar aftale om, hvordan Grønlands territorium skal forsvares - og af hvem – i tilfælde af en udenlandsk aggression.

Dette vil indebære tilstedeværelse af fremmede magters militær i vort land, men dette ser Demokraterne ikke som noget reelt problem, da vi allerede i dag har både danske (i Ivituut) og amerikanske (i Pituffik) styrker på vores territorium.

Skatter og afgifter

En høj beskatning af arbejdsindkomst betyder, at incitamentet til arbejde bliver mindre. Beskatningen skal derfor flyttes fra beskæftigelsen og over på områder med mindre skadevirkninger for samfundet.

Demokraterne mener, at indkomstskatten er for høj. Derfor garanterer vi, at indkomstskatten ikke vil stige med vores stemmer. Tværtimod vil Demokraterne arbejde for en reform af skattesystemet, så skatten på hver tjente krone gradvist bliver reduceret.

En skattenedsættelse betragter Demokraterne som en investering for fremtiden. Når skatten på arbejdsindkomst falder, vil lysten til at yde en ekstra indsats stige. Det gælder alle, uanset om du er en højtlønnet direktør eller er ansat som fisker på en trawler. Det betyder med andre ord, at vi ikke behøver at finansiere hele skattenedsættelsen krone til krone, da den øgede aktivitet vil betyde flere skatte kroner i landskassen.

En yderligere fordel ved en skattenedsættelse er, at der på en lang række arbejdsområder mangler personale til at betjene en lang række funktioner. Med en skattenedsættelse vil det være lettere at motivere det nuværende personale til at yde en ekstra indsats, og medarbejderne vil udskyde deres pension med et par år, da det i højere grad vil betale sig. Derudover vil vi også være mere konkurrencedygtig på arbejdsforhold, når vi rekrutterer arbejdskraft fra andre lande, som vi mange år fremover vil være afhængig af. Nævnte tiltag vil medvirke til et mere velfungerende samfund i vores hverdag

En lavere skat vil også øge forskellen på at være i arbejde og være på passiv forsørgelse. Hermed vil flere end i dag kunne finde det økonomisk attraktivt at arbejde frem for at blive forsørget af samfundet.

I stedet for høje skatter vil vi i højere grad fokusere på at indføre flere adfærdsregulerende afgifter, der skal være med til at beskytte miljøet, begrænse rygning og alkoholindtag samt have en importdæmpende karakter.

Socialpolitik

Demokraterne mener, at ethvert menneske som udgangspunkt har pligt til at tage vare på sig selv. De sociale problemer i vores land er enorme. Det vil tage årtier med en koncentreret indsats at få vendt udviklingen. At bryde den negative sociale arv, er noget af det sværeste at få brudt. I fremtiden skal der afsættes væsentligt flere midler til området, samt igangsættes en lang række initiativer for at få afhjulpet problemerne. Vi vil arbejde for, at der bliver oprettet familiecentre, hvor hele familier og deres netværk er involveret.

Vores fokus skal målrettes de svageste grupper. Særligt på det sociale område er det vigtigt at tænke i helheder. Hvis de svagest stillede grupper i vort samfund skal hjælpes, er det en vifte af initiativer, der skal igangsættes. Initiativerne skal basere sig på helhedsorienterede løsninger lige fra familiebehandling til flere institutionspladser, bedre boliger, arbejde og uddannelser.

Socialpolitik *Børn og unge*

Demokraterne vil arbejde for, at der bliver en lovsikret anbringelsesgaranti, så de børn og unge, der lider overlast i hjemmet, sikres en reel mulighed for at bo og vokse op under trygge rammer. Dermed sikres en så tidlig indgriben som muligt, hvorved børn og unges gives bedre muligheder for, at vokse op som velfungerende og hele mennesker.

For at sikre børnenes rettigheder bedre ønsker vi at få etableret en børneombudsmand. Det er på tide, at børnene får deres egen "advokat" til at tale deres sag over for Selvstyret.

Samarbejdet mellem borgere, politi, kommuner, og frivillige organisationer skal intensiveres.

Socialpolitik *De ansatte*

Uanset hvor mange initiativer, der bliver søsat, kommer man ikke udenom, at de ansattes forhold skal forbedres. Hvis forholdene ikke forbedres og manglen på kvalificeret arbejdskraft

fortsætter, vil vi ikke kunne få vendt den triste udvikling.

For at man fra offentlig side kan skride ind overfor omsorgssvigt og misbrug, er det nødvendigt, at pædagoger og andet institutionspersonale, er i stand at se tegnene på omsorgssvigt og misbrug hos børnene. Demokraterne mener, at dette skal være en naturlig del af alle relevante uddannelser.

Socialpolitik *Forældrene*

Mange vordende forældre, er ganske naturligt ikke klar over hvilken stor og ansvarsfuld opgave, der venter dem forude, når et barn melder sin ankomst. For at mindske risikoen for omsorgssvigt går Demokraterne ind for familiecentre, der er en vigtig del af arbejdet for at skabe ressourcestærke forældre. Vi er ligeledes klar til at bakke op om andre nye initiativer, der bærer i den retning.

Socialpolitik *De ældre*

Alle tal viser at der bliver flere og flere ældre i fremtiden og at der bliver færre og færre i den erhvervsaktive alder til at forsørge de ældre. Det vil give nogle udfordringer, som allerede nu kræver at man fremmer nye tiltag og foretager nogle prioriteringer for fremtidens pensionssystem og ældrevelfærd.

Når man har slidt og slæbt et helt liv, er det kun velfortjent for vores ældre, at de får lov til at nyde deres otium under så optimale forhold som muligt. Derfor mener Demokraterne, at vi løbende skal forbedre og tilpasse vores pensionssystemer, så vi kan tilbyde de ældre forhold, som vi kan være bekendt. Ikke alle steder i vores land får de ældre en behandling, som er rimeligt. Disse skævheder skal rettes op.

Alderspensionens grundbeløb er en ret. En ret der skal udbetales uafhængigt af anden indkomst såsom ægtefælles indkomst, egen pensionsopsparing eller egen arbejdsindkomst. Alderspensionens grundbeløb skal komme til udbetaling på baggrund af fødselsdato og intet andet.

Det skal være muligt at medtage alderspensionens grundbeløb til et andet land, hvis man ikke er berettiget til en tilsvarende alderspension i det valgte land.

Men på den anden side, må vi også erkende, at der er grænser for Selvstyrets muligheder for at hjælpe. Derfor bør borgerne have så gode muligheder for i deres arbejdsliv at kunne indbetale beløb til deres pension, så de får mulighed for at supplere den beskedne alderspension.

Derfor ønsker Demokraterne at styrke mulighederne for opsparing til pensionen ved at lempe mulighederne for skattefradrag ved indbetaling på privattegnede pensioner. Vi er i dag tre personer til at betale en overførselsindkomst, men befolkningssammensætningen ændrer sig hastigt, således

at vi om 20 år kun er to personer til at betale en overførselsindkomst. Demokratesne mener derfor, at borgerne skal sikres gunstige muligheder for opsparing til egen pension.

Vi kommer ikke uden om, at gennemsnitsalderen stiger. Heldigvis er folk generelt set også friskere og raskere i længere tid. På den baggrund er det Demokratesnes holdning, at tilbagetrækningsalderen skal sættes i vejret. Vore ældre medborgere er nødt til at blive på arbejdsmarkedet i længere tid, og det betyder, at pensionsalderen på sigt skal revurderes.

Fremtidens plejehjem og alderdomshjem skal være adskilte, da det er to vidt forskellige typer beboere, der har vidt forskellige behov. Dette vil efter Demokratesnes mening også lette hverdagen for de bedst fungerende ældre på alderdomshjem.

Sprogpolitik

Demokratesne betragter sprog som et værktøj til at kommunikere med hinanden. Vi mener derfor, at det er vigtigt, at så mange som muligt behersker grønlandsk, dansk og engelsk. Af hensyn til udviklingen på erhvervs- og uddannelsesområdet kræver det, at der på alle niveauer i systemet kommer mere fokus på engelskundervisning.

Anvendelsen af flere sprog i dagens Grønland skal derfor styrkes ved en fælles indsats. Derfor skal mulighederne for at lære sprog igennem aftenskoler og fritidsundervisning forbedres. Derfor ville en investering i flere sprogkurser kunne have en positiv effekt. Mulighederne for e-learning og intensiv-kurser skal i den forbindelse forbedres.

Demokratesne ved godt at man ikke kan lovgive sig ud af alt, derfor er det i dette tilfælde yderst vigtigt at landets befolkning også ændrer deres adfærd. Befolkningen skal være mere tålmodige og hjælpsomme overfor de personer, som gerne vil lære et nyt sprog. Det skal være tilladt at tale både dårligt grønlandsk og dansk, da sprogkundskaber ikke starter fra toppen af.

Tilkaldt personale, der skal arbejde med mennesker som for eksempel skolelærere og sygeplejersker, skal have gode muligheder for at tilegne sig det grønlandske sprog, så kommunikationen med lokale bliver så god som muligt.

Sundhed

Det overordnede mål med sundhedspolitikken er at få så meget sundhed for pengene som muligt. Det kræver, at samfundet løbende evaluerer sundhedsvæsenet og bruger resultaterne herfra aktivt til at forbedre systemet.

Det er Demokraternes holdning, at det skal være gratis at henvende til sundhedsvæsnet og at behandling af akutte sygdomme, almene sygdomme og livstruende sygdomme skal være gratis. Derimod er Demokratesne åbne for, at man indfører delvis brugerbetaling for sin medicin, som det også kendes fra mange andre lande.

Vores sundhedsvæsen står overfor store udfordringer i fremtiden. De kendte velfærdssygdomme, som er forårsaget af vores levevis, vil stige drastisk i de kommende årtier. Vi kan behandle flere sygdomme end tidligere og patienterne er bedre informeret om, hvilke rettigheder de har. Det er alle sammen punkter, der kan få vores sundhedsbudget til at eksplodere de kommende år, hvis der ikke fra starten bliver prioriteret, hvilke ydelser vi kan levere. De resterende ydelser må man forsøge at få udført i samarbejde med udenlandske hospitaler.

Demokratesne mener, at de såkaldte "lette" operationer som eksempelvis i knæet eller behandling for grå stær skal opprioriteres, idet det er relativt let at få reduceret antallet af personer på ventelisterne til glæde for mange. I den sammenhæng skal man ikke glemme, at man ikke har mulighed for at arbejde på grund af smerter. Udover at personen skal døje med smerter, så mister hans/ hendes arbejdsgiver også en god arbejdskraft, og samfundet dermed en skatteindtægt. Så både udefra en menneskelig og økonomisk vinkel, vil det være en fordel at få nedbragt ventelisterne på de "lette" operationer.

Forebyggelse er med til at nedbringe antallet af fremtidige behandlinger på sygehuse, hvorfor det vil være helt naturligt at anvende en del ressourcer på det område.

I forbindelse med forebyggelse bør man være kreativ i forsøget på at nå ud til målgrupperne. Demokratesne er derfor af den mening, at flere af forebyggelsesmidlerne i stedet bruges på de afdelinger i sundhedsvæsnet, som har den direkte kontakt med borgerne.

Psykiatrien er et område der ikke tiltrækker sig den store opmærksomhed og det synes Demokratesne er ærgerligt. Det er i psykiatrien at arbejdet med de sværeste patienter finder sted. En psykisk sygdom kan ofte ikke ses og derfor kan den være svær at forholde sig til. Et tværfagligt samarbejde er nødvendigt for at hjælpe de psykisk syge. I Maniitsoq har politiet, psykiatrien og de relevante offentlige instanser samarbejdet for at hjælpe hvert enkelt af de psykisk syge. Denne model ønsker Demokratesne udbredt til hele Grønland. Derudover mener vi, at der skal opføres et psykiatrisk plejehjem. Vi vil forbedre forholdene for autister og andre marginaliserede grupper i vort samfund og vi vil sikre, at syge medborgere, der skal rejse langt for at blive opereret kan få støtte og tilskud til at få en nærtstående med som mental støtte til at komme sig over sin sygdom/operation.

Tandsundhed

At gå til tandlæge i dag er blevet langt mere almindeligt end tidligere. Det skyldes uden tvivl, at befolkningen har erkendt vigtigheden af, at deres tænder skal være i god stand. Desværre har den offentlige tandpleje ikke fulgt med tiden. I mange byer har man knapt nok mulighed for at få tid hos en tandlæge, da det er meget svært at tiltrække tandlæger til længerevarende ansættelser. Det er en situation, som ikke er acceptabel.

I den situation bør man iværksætte den næstbedste løsning: "mobile tandlæger". På linie med bestemte operationer på sygehusene, hvor der kommer mobile udrykningsteams, vil det samme også kunne lade sig gøre med tandlæger. For at udvide mulighederne for at rekruttere tandlæger til de mobile teams, bør private tandlæger ligeledes få mulighed for at byde ind på de konkrete, dentale opgaver.

Demokraterne mener, at vi på sigt skal væk fra den gratis offentlige tandpleje til alle og gradvis indføre delvis brugerbetaling. Tandpleje skal dog fortsætte med at være helt gratis for unge under 18 samt for alders- og førtidspensionister.

Trafik og transport

Demokraterne går ind for en trafikmodel, der understøtter erhvervsudvikling. Vi er principielt tilhængere af en enstregnet trafikstruktur baseret på fly. Men det skal være muligt for både udenlandske såvel som indenlandske turoperatører at indsætte kystpassagerskibe til at besejle passagerer på de ruter, som turoperatørerne forventer, vil være rentable. Det er dog vigtigt, at enhver form for kystpassagersejls sker uden tilskud fra landskassen.

Generelt skal der være gode muligheder for konkurrence mellem forskellige aktører, da dette vil være til gavn for forbrugerne. Vi ser gerne, at der skabes mulighed for ekstern finansiering og private initiativer på transportområdet.

Der skal gøres op med krydssubsidier på trafikområdet.

Trykte medier

Hvis et demokratisk samfund skal udvikle sig, er det vigtigt med en løbende debat om indretningen af vores samfund. For at fremme en god og sund debat kræver det, at så mange forskellige holdninger og ideer kommer til at udtryk i offentligheden. Det sker bedst ved, at der er så mange aktører på banen som overhovedet muligt.

Demokraterne mener, at det er politikernes opgave at sikre alsidigheden i vores medie billede for at styrke ytringsfriheden og dermed demokratiet.

Aviser udgør og udfylder en vital funktion i ethvert samfund, der vil bryste sig af at være demokratisk. For disse er med til at bringe fokus på uløste samfunds-problemer – er debatskabende – er bindeled mellem avislæserne, befolkningen og magthaverne og fremstår således som en vigtig og uundværlig ”fjerde magt”, der skal kontrollere magthaverne.

Demokraterne anerkender, at de trykte medier fortsat udgør en stor del af mange menneskers adgang til nyheder og anden viden om samfundet og omverdenen. Derfor ønsker vi en mediepulje, hvorfra både nye og etablerede medier kan søge penge til investeringer i nye tiltag, der kan skabe udvikling med henblik på at sikre befolkningen et så mangfoldigt medie billede som muligt.

Turisme

Turismen skal videreudvikles, så den bliver et bærende erhverv for Grønlands økonomi. Vi har i mange år tilført turisterhvervet store beløb uden, at det har givet markant flere turister til vort land.

Det helt store problem i den sammenhæng er, at det er meget dyrt for turister at besøge vort land. Både rejse- og opholdsomkostninger er meget høje sammenlignet med andre lande. Det betyder, at vi skal kunne tilbyde noget helt unikt, hvilket vi da heldigvis også kan med vores enestående natur. Vi skal blot blive bedre til at markedsføre os selv. Det vil blandt andet sige, at vi skal målrette vores markedsføring i stedet for at skyde med spredehagl. Et godt eksempel på dette kunne være at målrette markedsføringen af Østgrønland mod det islandske publikum, da det for islændinge er relativt billigt at rejse til netop Østgrønland.

Dernæst bør man blive bedre til at udnytte mulighederne inden for trofæjagt og lystfiskeri. I Afrika tjener de store summer på trofæjagt, hvilket har udviklet sig til at være en vigtig del af deres turistindustri. Det samme kunne blive virkelighed her, hvis vi tilrettelægger det på den rette måde fra starten. Turistindustrien skal indtænkes i vildt- og fiskeriforvaltningen.

Til at indfri den ambitiøse målsætning på turistområdet, skal der ske en bedre koordination mellem alle de aktører, der beskæftiger sig med turismen. Demokraterne så gerne, at der blev flere hjemmehørende turistaktører, så udenlandske penge kunne blive i Grønland.

Det er derudover alfa og omega, at modtagerapparatet er velfungerende. Hermed forstås at der findes tilfredsstillende overnatningsfaciliteter i både antal og kvalitet. Det er vigtigt at incoming-selskaberne og andre relevante aktører leverer et produkt, som er eftertragtet.

Uddannelsespolitik

I en globaliseret verden skal viden og kompetencer sikre Grønland såvel konkurrenceevne som omstillingsparathed. Læring for livet – uddannelse, efteruddannelse og omskoling – skal til stadighed sikre kvalificeret arbejdskraft.

Uddannelse er fundamentet for det grønlandske velfærdssamfund. Det er under uddannelsen, vi får den helt grundlæggende viden og senere de videre specialer. Det er gennem uddannelse og oplysning, at vi lærer om hele grundlaget for at kunne forstå det grønlandske samfund. Og det er gennem uddannelse og oplysning, at vi skaffer os viden og færdigheder til at kunne åbne os mod udlandet.

Det er derfor vigtigt, at vi har et uddannelsesniveau i absolut topklasse, hvor der er plads til alle, så vi udfordrer og motiverer de fagligt dygtigste og sørger for, at de mindre dygtige ikke bliver tabt på gulvet, men at disse derimod bliver motiveret til også at tage en uddannelse. Det vi har brug for er med andre ord et uddannelsessystem, der motiverer og inspirerer til videreuddannelse og et uddannelsessystem, der forstår at følge med tiden.

Demokraterne støtter fuldt ud målet om, at 2/3 af arbejdsstyrken i 2020 skal have en kompetencegivende uddannelse. For at realisere dette er der nogle udfordringer, som vi som samfund skal være opmærksomme på.

Vi skal styrke den almene viden og faglighed. Vi skal kontinuerligt stille krav til vore skoler, gymnasier, universitet, lærere samt elever og forældre. Og vi skal sørge for, at der er ordentlige rammer, hvor indlæring kan trives.

Udenrigspolitik

Så længe Grønland har status som et land med Selvstyre, så er de udenrigspolitiske kompetencer underlagt af og varetages af Danmark på hele Rigets vegne. Det er Demokraterne tilfredse med, så længe vi bliver hørt til og rådført med, når det er sager der direkte vedrører Grønland.

Demokraterne er vidende om, at det vil være umuligt for et selvstændigt Grønland at opretholde en udenrigstjeneste i samme omfang, som vi i dag har i samarbejde med Danmark og Færøerne. Derfor skal vi gøre os helt klart, hvad vi forventer af en udenrigstjeneste, når vi en dag beslutter os for selv at stå for administrationen af en sådan, hvilket reelt vil ske, den dag vi med baggrund i en folkeafstemning beslutter os for politisk selvstændighed.

Der er med baggrund i ovenstående ingen grund til at drømme store drømme om ambassader i alverdens lande og den slags. Ikke fordi vi ikke har kompetencerne, men ganske enkelt fordi vi er for få indbyggere. Derfor er vi nødt til at indgå ganske nære samarbejder med andre lande. Her vil det være oplagt at fortsætte det nuværende samarbejde med Danmark og Færøerne, så vi herigennem kan søge indflydelse de steder, hvor vi vælger ikke at have en selvstændig repræsentation. En sådan model er ikke ukendt i verdenssamfundet. Eksempelvis er Den Australske Ambassade i Danmark også akkrediteret til Norge og Island.

Det er på nuværende tidspunkt umuligt at spå om, hvor det vil være hensigtsmæssigt at placere selvstændige ambassader eller repræsentationer. Efter Demokraternes opfattelse er det vigtigste, at vi er repræsenteret de steder i verden, hvor vi har økonomiske interesser.

Allerede i dag er det dog vigtigt, at vi øver os i diplomatiets svære kunst. Derfor skal vi fortsat deltage og markere os i internationale sammenhænge som eksempelvis FN's årlige generalforsamling, møderne i Nordisk Råd og NAMMCO. Indsatsen disse steder kan være med til at danne grobund for en fremtidig udenrigstjeneste.

Demokraterne vil endvidere finde det hensigtsmæssigt, hvis vi allerede i dag oprettede selvstændige repræsentationer de steder, hvor vi har store økonomiske interesser. I dag har vi repræsentationer i København (Danmark) og Bruxelles (EU). Vi bør nøje overveje om vi ligeledes burde have en repræsentation i eksempelvis USA eller Canada.

Ungdoms- og erhvervsuddannelser

Alle skal have en ungdomsuddannelse. Enten en gymnasial uddannelse, eller en erhvervsuddannelse. Gode kvalifikationer er grundlaget for, at alle kan klare sig på fremtidens arbejdsmarked. Demokraterne vil arbejde for, at der bliver bedre sammenhæng og samarbejde mellem folkeskolerne og de forskellige ungdomsuddannelser.

Valutapolitik

I Grønland anvendes den samme møntenhed som i resten af Rigsfællesskabet og dermed er det Nationalbanken der varetager det daglige arbejde med at udføre valutapolitikken.

Valutapolitik er den del af et lands økonomiske politik, som omfatter dels indgreb på valutamarkedet, dels deltagelse i det internationale valutasamarbejde. Valutapolitikens formål er primært at påvirke udviklingen på betalingsbalancen og derved produktion og beskæftigelse.

Grønland skal ikke have sin egen valuta.

Videregående uddannelser

Det er afgørende, at flere borgere får en videregående uddannelse, så de kan bidrage positivt til at skabe vækst i samfundet.

Efter Demokraternes mening er det sundt, at de unge - hvis de selv ønsker det - i forbindelse med deres uddannelsesforløb drager til udenlandske uddannelsesinstitutioner for at dygtiggøre sig. Udover at de kommer tilbage med en kompetencegivende uddannelse, vil det ligeledes have været med til at modne de studerendes personlighed. Derfor ønsker Demokrateerne at fremme de studerendes muligheder for at tage kurser og uddannelser i udlandet. Demokrateerne går ind for en internationalisering af uddannelserne i Grønland både for at tiltrække udenlandske studerende og for at give vores egne unge de bedste muligheder for at klare sig en globaliseret verden.

Demokrateerne anser det for særdeles vigtigt, at vore studerende har gode muligheder for at købe relevante undervisningsmaterialer til deres studier. Vi mener derfor, at der skal indføres en eller anden form for offentlig støtte til indkøb af de undervisningsmaterialer som dokumenterbart er en del af den studerendes officielle pensum.

Vold mod kvinder/mænd

Mænd er oftest fysisk stærkere end kvinder. Det er et ubestrideligt faktum. Desværre er der alt for mange mænd, der fra tid til anden føler behov for at bevise det. Demokrateerne tager størst mulig afstand fra vold mod kvinder i almindelighed og vold mod kvinder begået af deres ægtemænd, samleverer eller kæresten i særdeleshed.

Som i mange andre forhold i samfundet er forebyggelse helt essentielt. I forbindelse med konflikter i parforhold er der ofte to parter til at optræppe en konfrontation. Her er konfliktløsning et godt bud.

Vi skal have skabt en holdningsændring i vort samfund. Det skal ikke være i orden stiltiende at se på, at naboen, underboen eller måske endda søsteren går rundt med uforklarlige blå mærker. Det skal ikke længere være i orden stiltiende at acceptere, at naboen, underboen eller måske endda bromand banker sin kone. Hvis vi lukker øjnene, så har vi et medansvar for, at volden mod kvinder får lov at fortsætte. Demokrateerne vil i den sammenhæng arbejde for, at der i højere grad ydes offentlig støtte til krisecentre for voldsramte kvinder.

Demokraterne tager naturligvis også skarpt afstand fra kvinder, der er voldelige over for deres samlever. De mænd, der udsættes for dette, skal naturligvis have de samme tilbud og de samme muligheder for støtte, som de voldsramte kvinder.

Ytringsfrihed

Ytringsfrihed er et begreb og en rettighed, som Demokraterne vil værne om. Det er vigtigt, at alle har muligheden for at komme til orde og fremkomme med deres meninger - dog så længe det sker under ansvar. Ytringsfrihed må ikke forveksles med, at alle har ret til at sige, hvad de vil om hvem som helst. Demokraterne støtter de regler, der gør, at alle diskriminerende eller injurierende udsagn er strafbare, når de rettes mod enkeltpersoner eller etniske grupper.